

θὰ συμμερίζονται, πιστεύω, τὴν γνώμην του.

Μὴ περιμένης περιγραφὰς τῶν γινομένων εἰς τὴν διώρυγα ἐργασιῶν. Ἀνάγκη γὰρ ἦναι μηχανικός τις διὰ τὴν ἐννοήσῃ κατχλεπτῶς καὶ περιγράψῃ ἀκριβῶς τὰς μεθόδους, διὰ τῶν ὁποίων πρόκειται νὰ μεταβληθῇ εἰς νῆσον ἀληθῆ ἡ Πελοπόννησος. Ὁ στρατηγὸς Τύρ, τὸν ὁποῖον ἠτύχησα νὰ συναντήσω παρὰ τὸ στόμιον τῆς διώρυγός του, ἐπιθυμοῦσάν μετὰ τῆς χαρακτηριζούσης αὐτὸν φιλοφροσύνης νὰ μοῦ δώσῃ τὰς δεύσας πληροφορίας καὶ διασαφήσει. Ἡ διόρυξις προχωρεῖ, διὰ δὲ τῆς φαντασίας δύναται τις νὰ παρακολουθήσῃ τὴν διεύθυνσιν τῆς τάφρου διὰ μέσου τῶν ὑψωμάτων, τὰ ὁποῖα διαχωρίζουν πολυπληθεῖς ἐργάται καὶ διατρητικαὶ μηχαναί. Βυθοκόροι κολοσσιαίαι πλήττουν τὰ ὄττα διὰ τοῦ φοβεροῦ πατάγου τῶν σιδηρῶν των ἀλύσεων, μυρμηκίαι ἐργατῶν ἐξορύσσουσιν τὰς πλευρὰς τῶν βράχων, ἀτμάμαζαι μεταφέρουσιν τὰ ἀνασκαπτόμενα χρώματα διασταυροῦνται μὲ ἄλλας συνοδίας ἀμαζῶν αἵτινες ἐπιστρέφουν κεναί, ἐν συνόλῳ δὲ κίνησις ἀένας καὶ σύγχυσις, ὑποκρύπτουσα τὴν τακτικὴν ἐφαρμογὴν καλῶς μελετηθέντος σχεδίου. Ἄς εὐχόμεθα ὅτι ἐντὸς τῆς ὀρισθείσης προθεσμίας τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον εἰς μάτην ἐπεχείρησεν ὁ αὐτοκράτωρ Νέρων, θὰ διεκπεραιωθῇ αἰσίως ὑπὸ τοῦ Οὐγγρου στρατηγοῦ, τότε δὲ εἰς τὸ στόμιον τῆς διώρυγας τὴν ὁποίαν εἰς τοῦτον θὰ ὀφειλωμεν, πρέπει νὰ στηθῇ ὁ ἀνδριάς τοι. Τοιαῦτα εὐχόμενος ἀπεχαιρέτησα τὸν στρατηγὸν καὶ ἐπέβιβάσθην εἰς τὸ διὰ Πειρικῶν ἀτμόπλοιον.

Ἴδου λοιπὸν τῆς περιουσίας μου τὸ τέρμα. Ἄρα γε μετέδωκα καὶ εἰς σέ, διὰ τῶν ἐπιστολῶν μου, τὰς ἐντυπώσεις μου; Παρέστητα πιστῶς καὶ ἀκριβῶς τὴν ἀληθῆ κατάστασιν τῶν ἐπαρχιῶν μας; Ἐπροσπάθησα νὰ περιγράψω χάριν σου ὅτι εἶδα ἀπὸ τὰ ἐρείπια τῆς Νικοπόλεως πρὸς βορρῆν, μέχρι τῶν ἐρειπίων τῆς Ὀλυμπίας πρὸς νότον: τῆς Νικοπόλεως, λειψάνου τοῦ Ἑλληνορωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ, τῆς Ὀλυμπίας, ἱεροῦ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος: ἀφοτέρων ἐκπροσωπούντων τὰ δύο στοιχεῖα τὰ ἀποτελέσαντα τὴν μεσαιωνικὴν Ἑλλάδα, ἐξ ἧς πρήχθη ἡ παρούσα.

Ἐλπίζω ὅτι κατὰ τὰς περιγραφὰς μου δὲν ἐπηρεάσθην οὔτε ἐτυφλώθην ἀπὸ αἴσθημα φιλοπατρίας. Ἀναφέρων τὰς γενομένας προσόδους, οὐδὲν ἀπέκρυφα ἐξ ὧν ὑπολείπονται ὅπως ἐξέλιθωμεν τῆς μεταβατικῆς περιόδου, ἐντὸς τῆς ὁποίας εἰσέτι κυλινδούμεθα. Ἀλλὰ θὰ ἐξέλιθωμεν αὐτῆς! Τὰ μέχρι τοῦδε γινόμενα εἶναι ἐπαρκῆς διὰ τὸ μέλλον ἐγγύησις!

Οἱ Ἕλληνες ὧν αἱ τρίχες ἤδη ἐλευκάνθησαν, οἱ ἰδόντες τὸ λυκαυγὲς τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἐλπίσαντες ἐν τῷ πατριωτικῷ τῆς νεότητος ἐνθουσιασμῷ, ὅτι ἡ Ἑλλὰς θὰ φθάσῃ, ζώντων αὐτῶν, εἰς τὸ τέρμα πρὸς τὸ ὁποῖον ἀποβλέπο-

μεν, θλίβονται ἀναλογιζόμενοι ὅτι ἐπέρχεται ἡ ὥρα τοῦ θανάτου προτοῦ ἐκπληρωθῶσι κατὰ πάντα τὰ ὄνειρα τῆς νεαρᾶς των ἡλικίας. Ὁ ἴδης πολλοὺς, οἵτινες ἐν τῇ ἀπογοητεύσει των καταλήγουν εἰς ἀπικαιοδοξίαν οὐδαμῶς δικαιομένην ἐξ ὧν βλέπω περὶ ἐμέ. Τὸ κατ' ἐμέ, θὰ ἀποθάνω μὲ πίστιν ἀκλόνητον εἰς τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος. Δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι ζηλεύω τοὺς μετὰ πενήτηντα ἢ ἑκατὸν ἔτη συμπολίτας μου, ἀλλ' ὅταν σκέπτομαι πῶς οἱ πατέρες τῶν πατέρων ἡμῶν διεβίωσαν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀθημονίας καὶ τῆς πικρίας δουλικῶν ἡμερῶν, παρηγοροῦμαι ὅτι ἀνήκω εἰς τὴν πρώτην μόνον γενεάν τῶν ἐπὶ γῆς ἐλευθέρως γεννηθέντων Ἑλλήνων.

Δ. ΒΙΚΕΛΑΣ

ΑΚΡΟΒΑΤΗΣ ΙΑΤΡΟΣ

Α'

Τὸ παιδίον ἔμενον ἐξηπλωμένον, ὄχρον, ἐν τῇ μικρᾷ λευκῇ του κλίνῃ καὶ διὰ τῶν μεγεθυθέντων ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ ὀφθαλμῶν του παρετήρει ἄτενῶς ἐνώπιον αὐτοῦ.

Ἡ μήτηρ παρὰ τὴν κλίνην, δάκνουσα τοὺς δακτύλους αὐτῆς ὅπως μὴ κραυγᾶσῃ, παρηκολούθει, ἀγωνιώδης, τὴν πρόσδον τῆς νόσου ἐπὶ τοῦ κατίσχου γενομένου προσώπου τοῦ δυστήνου παιδίου, ὃ δὲ πατήρ, πτωχὸς ἐργάτης, συνεῖχεν ἐν τοῖς ἐρυθροῖς ὀφθαλμοῖς του τὰ δάκρυα, ἀτινα ἔκκισεν τὰ βλέφαρά του.

Ἡ ἡμέρα ἀνέτειλε φαινή, αἰθρία, κατὰ τὴν ὥραιαν δ' ἐκείνην πρωίαν τοῦ Ἰουνίου ἀπέθνησκεν ὁ μικρὸς Παῦλος, τὸ τέκνον τοῦ Ἰακώβου Λαγράνδα καὶ τῆς Μαγδαληνῆς Λαγράνδα, τῆς συζύγου του.

Ἦτο ἑπτὰ ἔτων. Πρὸ τριῶν ἔτι ἐβδομάδων ἦτο ῥοδιόν, ξανθόν, καὶ τόσον ζωηρόν καὶ τόσον εὐθυμόν!... Ἀλλὰ τὸ κατέλαβε πυρετός, ἐπανῆλθεν ἐκ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἐσπέρων τινα ἔχον βαρεῖαν τὴν κεφαλὴν καὶ θερμοτάτας τὰς χεῖρας. Καὶ ἔκτοτε ἔμενον ἐκεῖ, εἰς τὴν κλίνην του, ἐνίοτε δὲ ἐν τῇ παρκαφορᾷ τοῦ πυρετοῦ ἔλεγε, βλέπον τὰ ἐστιλωμένα ὑποδηματικά του, ἅτινα ἐπιμελῶς ἡ μήτηρ του εἶχεν ἀποθέσει ἐντιμῇ γωνίᾳ, ἐπὶ σκιδίος:

— Ρίξάτέ τα τώρα πλεῖα τὰ παπούτσιά τοῦ Παυλάκη! Ὁ Παυλάκης δὲν θὰ τὰ ξαναβάλλῃ! Ὁ Παυλάκης δὲν θὰ πάγῃ πλεῖα ἔς τὸ σχολεῖο, ποτέ, ποτέ!

Τότε ὁ πατήρ ἐκράυαζε: Σώπα! ἡ δὲ μήτηρ ἔκρυπτεν εἰς τὸ προσκεφάλαιόν της τὴν κάτωχρον αὐτῆς μορφήν ὅπως μὴ ὁ Παυλάκης τὴν ἀκούσῃ κλαίουσαν.

Νύκτα τινά τὸ παιδίον δὲν εἶχε πλέον ἑξαψιν, ἀλλ' ἀπὸ δύο ἡμερῶν ἐπέπνεεν ἀνησυχίαν εἰς τὸν ἰατρὸν ἕνεκα τῆς παραδόξου ἑξασθενήσεώς του, ὁμοιαζούσης πρὸς ἐγκατάλειψιν ἑαυτοῦ ὡσεὶ ὁ ἐπταετῆς ἐκεῖνος ἀσθενὴς εἶχε βαρυνθῆ ἤδη τὴν ζωὴν. Ἦτο καταβεβλημένον, τεθλιμμένον, ἀφίνον ταλαντευομένην τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, τὰ δὲ ὠρὰ του χεῖλη δὲν ἐμειδίων πλέον καὶ οἱ βλοσυροὶ του ὀφθαλμοὶ προσεπάθουν νὰ ἴδωσι κάτι τι μακρὰν, πολὺ μακρὰν. . .

“Ὅτε οἱ γονεῖς του ἔδιδον εἰς αὐτὸ φάρμακόν τι, ἢ ζωμόν, δὲν τὸ ἐδέχετο. Δὲν ἐδέχετο τίποτε.

— Θέλεις τίποτε, Παυλάκη;

— “Ὅχι, δὲν θέλω τίποτε.

— Πρέπει ἐν τούτοις ν' ἀλλάζωμεν αὐτὴν τὴν κατάστασιν, εἶπεν ὁ ἰατρός. Αὐτὴ ἡ νάρκη μὲ τρομάζει! . . Σεῖς εἰσθε ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα, γνωρίζετε τὸ παιδί σας. Σκεφθῆτε τι ἔμπορεῖ νὰ ἀναζωογονήσῃ αὐτὸ τὸ σωματάκι, ν' ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν γῆν αὐτὸ τὸ πνεῦμα τὸ ὁποῖον διευθύνεται πρὸς τὰ σύννεφα.

Καὶ ἀνεχώρησε.

— Σκεφθῆτε!

Ναί, βεβαίως, τὸν ἐγνώριζαν πολὺ καλὰ τὸν Παυλάκην των. Ἦξευραν πόσον διεσκέδαζε τὸ παιδάκι των ὅταν τὸ ἐπήγαιναν εἰς τὴν ἐξοχὴν, τὴν κυριακὴν, καὶ ἤρχετο φορτωμένον ἄνθη, ἢ ὅταν τὸ ἐπήγαιναν εἰς τὸ θέατρον καὶ ἔβλεπε τὸν πα.ληγάτορ.

Ὁ πατὴρ ἠγόρασεν εἰκόνας, στρατιώτας, παιγνίδια διὰ τὸν Παῦλον· ἔθεσεν αὐτὰ ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ παιδίου, ἔπαιζε μὲ αὐτὰ ἐνώπιον τῶν ἀπλανῶν τοῦ μικροῦ βλεμμάτων, καὶ ἔτοιμος ὦν νὰ κλαύσῃ προσεπάθει νὰ τὸ κάμῃ νὰ γελάσῃ.

— Νά, αὐτὸ εἶνε γεφύρι, γὰ ἰδέ το καλὰ, εἶνε σὰν ἀληθινόν. . . Κι' αὐτὸς εἶνε στρατηγός. . . Οὐμᾶσαι ποῦ εἶδαμεν ἕνα στρατηγόν, εἰς τὸν περίπατον μιὰ φορά; “Ἄν πιῆς τὸ ἰατρικόν σου, θὰ σοῦ ἀγοράσω ἕνα μεγάλον μὲ τσόχινο μανδύα καὶ χρυσαῖς ἐπωμίδες. . . Αἶ, τί λές, θέλεις ἕνα στρατηγόν;

— “Ὅχι, ἀπεκρίνετο τὸ παιδίον, διὰ τῆς ξηρᾶς ἐκεῖνης φωνῆς ἣν ἔχουσιν οἱ πυρέσσοντες.

— Θέλεις ἕνα πιστόλακι, μιὰ σαίτα; . .

— “Ὅχι, ἐπαναλάμβανεν ἡ φωνὴ τοῦ παιδίου.

Εἰς ὅτι, δὲ τῷ ἔλεγον, εἰς ὅλα τὰ παιγνίδια τὰ ὁποῖα τῷ ὑπισχνούντο, ἢ μικρὰ φωνή—ἐνῶ οἱ γονεῖς παρετήρουν ἀλλήλους ἀπέλπιδες—ἀπεκρίνετο: “Ὅχι, ὄχι, . . ὄχι!

— Μὰ τί θέλεις ἐπὶ τέλους, Παυλάκη μου; ἠρώτησεν ἡ μήτηρ. “Ἐλα, κάτι θὰ θέλῃς. Πές μου το, μὲνα! . . τῆς μητέρας σου.

Καὶ ἔθλιβε τὴν παρεῖαν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου τοῦ μικροῦ ἀσθενοῦς καὶ τῷ ἐψιθύριζε ταῦτα εἰς τὸ οὖς, ὡς μυστικόν.

Τότε τὸ παιδίον, μὲ παράδοξον ἑκφρασιν, ἀ-

νορθωθὲν ἐπὶ τῆς κλίνης του καὶ ἐκτεῖναν πρὸς ἀορατὸν τι ἄπληστον χεῖρα, ἀπεκρίθη αἴφνης διὰ φλογεροῦ τόνου, ἰκετευτικοῦ συγχρόνως καὶ ἐπιτακτικοῦ:

— Θέλω τὸν Μπούμ-Μπούμ!

Β'

Μπούμ-Μπούμ!

Ἡ δυστυχὴς μήτηρ ἔρριψεν ἐπὶ τοῦ συζύγου της περιδεῖς βλέμματα. Τί ἔλεγε τὸ παιδί; Μήπως τῷ ἦλθε πάλιν ἡ παραφορὰ, ἢ φοικτὴ ἐκεῖνη παραφορὰ; . .

Μπούμ-Μπούμ!

Ἦγνῶε τι ἐσήμαινε τούτο, καὶ ἐφοβεῖτο τὰς λέξεις ἐκεῖνας τὰς παραδόξους, ἃς τὸ παιδίον τώρα ἐπανελάμβανε δι' ἀσθενικοῦ πείσματος ὡσεὶ, μὴ τολμῆσαν τέως νὰ διατυπώσῃ τὸ ὄνειρόν του, προσηλοῦτο τώρα εἰς αὐτὸ μετ' ἀκατανικήτου ἐπιμονῆς.

— Ναί, τὸν Μπούμ-Μπούμ! τὸν Μπούμ-Μπούμ! Θέλω τὸν Μπούμ-Μπούμ!

Ἡ μήτηρ ἐδράξατο σπασμωδῶς τῆς χειρὸς τοῦ συζύγου της, καὶ ἐψιθύρισε εἰς αὐτὸν χαμηλοφώνως, ὡς παράφρων:

— Τί θὰ πῆ αὐτό, Ἰάκωβε; Πάει τὸ παιδί μας!

Ἄλλ' ἐπὶ τῆς τραχείας μορφῆς τοῦ πατρὸς ἐφάνη μειδίαμα εὐδαιμονίας ἅμα καὶ ἐκπλήξεως, τὸ μειδίαμα καταδίκου διορῶντος πιθανότητα ἀπελευθερώσεως.

Μπούμ-Μπούμ! Ἐνεθυμῆτο καλὰ τὴν προῖαν τῆς δευτέρας τοῦ Πάσχα καθ' ἣν εἶχεν ὀδηγήσῃ τὸν Παῦλον εἰς τὸ ἵπποδρόμιον. Εἶχεν ἐναύλους εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ τοὺς ἠχηροὺς καγγασμοὺς τοῦ παιδίου, ὅτε εἰς τῶν ἀκροβατῶν, ποικιλόχρωμον ἐνδεδυμένος στολὴν συνεστρέφετο κωμικῶς ἢ ἴστατο ἀκίνητος καὶ ἀκαμπτος ἐπὶ τῆς ἄμμου, τὴν κεφαλὴν ἔχων χαμαὶ καὶ ὑψηλὰ τοὺς πόδας ἢ ἀνέριπτε μαλακοὺς πῖλους οὖς, πίπτοντας, προσήρμοζε δεξιῶς εἰς τὸ κρανίον του ἐφ' οὗ ἐσχημάτιζον πυραμίδα, εἰς ἕκαστον δὲ παιγνίδιον του, εἰς ἕκαστον κατόρθωμά του, ὡς ἐπῶδον φαιδρύνουσαν τὸ εὐφύες καὶ ἀστείότατον πρόσωπόν του, ἐξέβαλλε τὴν αὐτὴν κραυγὴν, ἐπανελάμβανε τὴν αὐτὴν λέξιν, συνοδευομένην ἐνίοτε ὑπὸ τῆς ὀρχήστρας ὅλης: Μπούμ-Μπούμ!

Μπούμ-Μπούμ! Ὅσακις δὲ ἤρχετο ἡ στιγμή τοῦ Μπούμ-Μπούμ, τὸ ἵπποδρόμιον ἐξερρήγνυτο εἰς ἐπευφημίας καὶ ὁ μικρὸς ἀνεκαγγάζε. Μπούμ-Μπούμ! Αὐτὸν τὸν Μπούμ-Μπούμ, τὸν ἀκροβάτην τοῦ Μεγάλου Ἰπποδρομίου, τὸν διασκεδάζοντα χιλιάδας ἀνθρώπων ἤθελε νὰ ἴδῃ ὁ Παυλάκης, καὶ τὸν ὁποῖον ἐν τούτοις δὲν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ, διότι ἐκεῖτο ἐκεῖ, κατακεκλιμένος, ἄνευ δυνάμεως ἐν τῇ λευκῇ του κλίνῃ.

Τὴν ἐσπέραν ὁ Ἰάκωβος ἔφερεν εἰς τὸ παιδίον

τεχνητόν τινα *παλημάτσον*, τὸν ὁποῖον ἠγόρασεν ἕκ τινος καταστήματος, πολὺ ἀκριβῶς. Ἐστοίχισε τὸ τίμημα τεσσάρων ἡμερῶν ἐργασίας. Ἀλλὰ θὰ ἔδιδε εἴκοσι, τριάντα, θὰ ἔδιδε τὰ ἡμερομίσθια ὀλοκλήρου ἔτους μόχθων διὰ νὰ ἐπαναφέρῃ τὸ μειδίαμα εἰς τὰ ὠχρὰ χεῖλη τοῦ ἀσθενοῦς.

Τὸ παιδίον παρετήρησεν ἐπὶ στιγμὴν τὸ ἄθυρμα ἐκεῖνο, ἔπειτα δὲ θλιβερώς:

— Δὲν εἶνε ὁ Μπούμ-Μπούμ!... εἶπε, θέλω νὰ ἰδῶ τὸν Μπούμ-Μπούμ!

Ἄ! Ἄν ὁ Ἰάκωβος ἠδύνατο νὰ περιτυλιξῇ καλῶς τὸ παιδίον, νὰ τὸ λάβῃ εἰς τὴν ἀγκάλην του, νὰ τὸ μετακομίσῃ εἰς τὸ ἵπποδρόμιον, νὰ τῷ δείξῃ τὸν ἀκροβάτην χορεύοντα ὑπὸ τὰ ἀνημμένα πολύφωτα καὶ νὰ τῷ εἴπῃ: Ἰδέ!

Ἐπράξεν ἄλλο τι, καλλίτερον. Μετέβη εἰς τὸ Ἴπποδρόμιον, ἐζήτησε τὴν διεύθυνσιν τοῦ Μπούμ-Μπούμ καὶ συνεσταλμένος, κομμένα ἔχων τὰ γόνατα ἐκ τῆς συγκινήσεως, ἀνέβη μίαν πρὸς μίαν τὰς βαθμίδας, αἵτινες ἦγον πρὸς τὴν κατοικίαν τοῦ ἀκροβάτου. Ἦτο τολμηροτάτη ἢ πρᾶξις ἐκεῖνη τοῦ Ἰακώβου! Ἀλλ' ἐπὶ τέλους οἱ ἠθοποιοὶ πηγαίνουν καὶ τραγωδοῦν καὶ ἀπαγγέλλουν μονολόγους εἰς τὰς οἰκίας τῶν πλουσίων, εἰς τὰς μεγάλας αἰθούσας. Ἴσως ὁ ἀκροβάτης ἐκεῖνος—ἄς ἐζήτηε ὅτι ἤθελε—θὰ συγκατετίθετο νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ πτωχικὸν τοῦ Ἰακώβου, θὰ συγκατένευε νὰ εἴπῃ δύο λέξεις εἰς τὸν Πυλάκην. Καὶ οὔτε ἐσκέπτετο πῶς ἔμελλε νὰ τὸν ὑποδεχθῇ, αὐτόν, τὸν πτωχὸν ἐργάτην, ὁ διάσημος Μπούμ-Μπούμ!

Δὲν εὗρε πλέον τὸν Μπούμ-Μπούμ! Εὗρε τὸν κύριον Μορένον εἰς τὸ καλλιτεχνικὸν οἰκηματὸν εἶδε βιβλίαν, εἰκόνας, εἶδεν ἓνα καλῶς ἐνδεδυμένον ἄνθρωπον ὅστις ἐδέχθη αὐτὸν φιλοφρόνως ἐν τῷ γραφεῖῳ του, τὸ ὁποῖον ὠμοίαζε μὲ σπουδαστῆριον ἰατροῦ.

Ὁ Ἰάκωβος παρετήρει, παρετήρει, ἀλλὰ δὲν ἀνεγνώριζε τὸν ἀκροβάτην καὶ περιεστρεφεν ἀμηχανῶν ἐν ταῖς χερσὶ τὸν πλῖον του. Ὁ ἄλλος ἀνέμενε. Τότε ὁ πατὴρ ἐζήτησε συγγνώμην διὰ τὴν μεγάλην τόλμην του. Πολὺ πκράδοξον πρᾶγμα ἔμελλε νὰ ζητήσῃ ἀπ' αὐτόν, πρᾶγμα ποῦ δὲν ἐγίνετο... καὶ νὰ τὸν συγχωρήσῃ... Ἀλλ' ἐπρόκειτο διὰ τὸν Πυλάκην του... Ἐνν χριτωμένο παιδί, κύριε! Καὶ τόσο ἔξυπνο! Ἦτο πρῶτον εἰς τὸ σχολεῖο, ἐκτὸς εἰς τὴν ἀριθμητικὴν ποῦ δὲν τοῦ ἀρέσει... Σοῦ ἔχει κἄτι ιδέαις αὐτὸ τὸ παιδί... ὦ, κἄτι ιδέαις! Καὶ ἀπόδειξις εἶνε... νά...

Ὁ Ἰάκωβος ἐδίσταζεν, ἐψέλλιζεν, ἀλλὰ συναγαγὼν διὰ μιᾶς τὸ θάρρος του εἶπεν:

— Ἀπόδειξις εἶνε ποῦ θέλει νὰ σᾶς ἴδῃ, ποῦ σᾶς συλλογίζεται ὀλοένα...

Ὅτε ἐτελείωσε τὴν ὁμιλίαν του ὁ πατὴρ ἦτο ὠχρὸς καὶ ἀδραὶ σταγόνας ἰδρωτὸς εἶχον φανῆ ἐπὶ τοῦ μετώπου του. Δὲν ἐτόλμα νὰ ἴδῃ κατὰ

πρῶτον τὸν ἀκροβάτην, ὅστις παρετήρει ἀτενῶς ἐπὶ τὸν ἐργάτην. Τί ἄραγε ἔμελλε ν' ἀπαντήσῃ ὁ Μπούμ-Μπούμ;

Ἄν ἔλεγεν ὄχι, ἂν τὸν ἐδίωκεν ὡς τρελλόν;
— Ποῦ κατοικεῖτε; ἠρώτησεν ὁ Μπούμ-Μπούμ.

— ὦ, ἐδῶ σιμά! ἰδός... .

— Καλά! εἶπεν ὁ ἀκροβάτης. Θέλει νὰ ἰδῇ τὸν Μπούμ-Μπούμ τὸ παιδί σας; Θὰ τὸν ἰδῇ τὸν Μπούμ-Μπούμ!

Γ'.

Ὅτε ἠνοίχθη ἡ θύρα καὶ εἰσῆλθεν ὁ ἀκροβάτης ὁ πατὴρ ἀνέκραξε περιχαρῆς εἰς τὸν υἱόν του:

— Παυλάκη, τώρα πλεῖα δὲν ἔχεις παράπονο! Νά, ἦλθε ὁ Μπούμ-Μπούμ!

Ἀστραπὴ χαρᾶς ἐφώτισε τὴν μορφήν τοῦ παιδίου. Ἀνηγέρθη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τῆς μητρὸς του καὶ ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν του πρὸς τοὺς εἰσελθόντας δύο ἄνδρας καὶ διὰ τοῦ βλέμματός του ἠρώτησε, ποῖος ἦτο ὁ παρὰ τὸν πατέρα του κύριος ἐκεῖνος, ὁ τὸ μέλαν ἐνδυμα φορῶν, ὅστις τῷ προσεμειδία ἀγαθῶς, ἀλλ' ὄν δὲν ἐγνώριζε, καὶ ὅτε τῷ εἶπον: « Εἶνε ὁ Μπούμ! Μπούμ!» κατέκλινε βραδέως, ἠρέμα τὸ μέτωπόν του ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου καὶ ἔμεινεν εἰσέτι προσβλέπον διὰ τῶν μεγάλων ἐκείνων ὀφθαλμῶν του, οἵτινες ἀνεζήτησαν μάτην τὴν ποικιλόχρωμον στολὴν τοῦ Μπούμ-Μπούμ καὶ τὴν ἐπὶ τῆς μορφῆς του ἐξωγραφημένην πεταλούδαν.

— Ὅχι, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον διὰ φωνῆς οὐχὶ ξηρᾶς ἀλλὰ θλιβὴν βαθεῖαν δηλούσης, ὄχι, δὲν εἶνε ὁ Μπούμ-Μπούμ!

Ὁ ἀκροβάτης, παρὰ τὴν μικρὰν κλίνην ἰστάμενος, ἔρριψεν ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ ἀσθενοῦς παιδίου βαθὺ βλέμμα, λίαν σοβαρὸν καὶ πλήρες ἀμέτρου γλυκύτητος.

Ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν, παρετήρησε τὸν ἀγωνικῶδη πατέρα, τὴν ἀπέλπιδα μητέρα, καὶ εἶπε μειδιῶν:

— Ἐχει δίκαιον, δὲν εἶναι ὁ Μπούμ-Μπούμ. Καὶ ἀπῆλθε.

— Δὲν θὰ τὸν ξαναἰδῶ πλέον τὸν Μπούμ-Μπούμ! ἐπανελάμβανε τώρα τὸ παιδίον, τοῦ ὁποίου ἡ φωνὴ ἐφάνετο ὀμιλοῦσα πρὸς τοὺς ἀγγέλους. Ὁ Μπούμ-Μπούμ, εἶνε ἐκεῖ πέρα, ποῦ θὰ πάγῃ σὲ λίγο ὁ Παυλάκης!

Ἀλλ' αἶφνης—οὔτε ἠμίσεικ ὦρα δὲν παρῆλθεν ἀπ' ὅτου εἶχεν ἀπέλθει ὁ ἀκροβάτης— βιαίως ἠνοίχθη ἡ θύρα, τὸ ποικιλόχρωμον του δὲ φορῶν ἐνδυμα, τὴν πεταλούδαν ἔχων εἰς τὸ πρόσωπόν του, τὸ στόμα ἀνοικτὸν σχεδὸν μέχρι τῶν ὠτων, ἀλευρωμένος, ἐφάνη ὁ Μπούμ-Μπούμ, ὁ ἀληθινὸς Μπούμ-Μπούμ, ὁ Μπούμ-Μπούμ τοῦ Ἴπποδρομίου, ὁ Μπούμ-Μπούμ τοῦ Πυλάκην, τέλος ὁ Μπούμ-Μπούμ! Καὶ ἐπὶ τῆς μικρᾶς κλίνης του,

χαρᾶς ζωῆς πλήρη ἔχον τὰ ὄμματα, γελῶν, κλαῖον, εὐτυχῆς, σωθὲν τὸ παιδίον ἔκρουε τὰ ἰσχνὰ χεράκια του, ἐφώναζεν εὖγε καὶ ζωηρῶς, ὡς πυροτέχνημα ἀναφθείσης διὰ μιᾶς τῆς εὐθυμίας του, ἀνεφώνησεν·

— Ὁ Μπούμ-Μπούμ! Εἶνε αὐτός, αὐτός, τώρα. Νὰ ὁ Μπούμ-Μπούμ! Ζήτηὶ ὁ Μπούμ-Μπούμ! Καλημέρα, Μπούμ-Μπούμ!

Δ'

"Ὅτε ἐπανῆλθε τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ ἰατρός εὔρε καθήμενον παρὰ τὸ προσκεφάλαιον τοῦ Παυλάκη ἀκροβάτην τινά, ὅστις ἔκκμνε νὰ γελᾷ, νὰ γελᾷ ἀκαταπαύστως τὸ παιδίον, καὶ τῷ ἔλεγε προσφῆρων εἰς αὐτὸ τὸ ἱατρικόν του:

— "Ἄν δὲν τὸ πιῆς αὐτό, Παυλάκη, ὁ Μπούμ-Μπούμ δὲν θὰ ξανάληθῃ πλειά.

Καὶ τὸ παιδίον ἔπινε.

— Δὲν εἶνε καλὸ αἶ;

— Πολὺ καλὸ!.. Εὐχαριστῶ, Μπούμ-Μπούμ!

— Ἰατρέ, εἶπεν ὁ ἀκροβάτης εἰς τὸν ἰατρόν, μὴ ζηλοτυπεῖτε. . . Μοῦ φαίνεται ἐν τούτοις ὅτι οἱ μορφασμοὶ μου τῷ ὠφελοῦν ὅσον καὶ αἱ συνταγαί σας!

Ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἔκλαιον, ἀλλ' ἐκ χαρᾶς τώρα.

Μέχρις οὗ δὲ ὁ Παυλάκης σταθῆ εἰς τοὺς πόδας του μία ἄμαξα ἐσταμάτα καθ' ἐκάστην ἐνώπιον τῆς πτωχικῆς κατοικίας τοῦ ἐργάτου, καὶ ἀνθρωπὸς τις κατέβαινε περιτετυλιγμένος εἰς ἐπανωφόριον, ἐνδεδυμένος ὑπ' αὐτὸ ὡς ἐν Ἰπποδρομίῳ, ἀλευρωμένον καὶ φαιδρὸν ἔχων τὸ πρόσωπον.

— Τί εἶνε τὸ χρέος μου, κύριε; εἶπεν ἐν τέλει ὁ Ἰάκωβος πρὸς τὸν ἀκροβάτην, ὅτε τὸ παιδίον ἀνέρωσεν ἤδη ἐντελῶς. Γιατί, ἐπὶ τέλους, κἄτι σὲς χρωστῶ!

Ὁ ἀκροβάτης ἔτεινε πρὸς τοὺς γονεῖς τὰς δύο εὐρείας αὐτοῦ παλάμας.

— Αὐτὸ μόνον! εἶπε. "Ἐνα σφιξιμο τοῦ χεριοῦ!

Εἶτα δέ, δύο ἠχηρὰ φιλήματα ἐπιθεῖς ἐπὶ τῶν παρειῶν τοῦ παιδίου, γενομένων πάλιν ῥοδοχρῶν,

— Καὶ εἶπε γελῶν, τὴν ἄδειαν, νὰ θέσω εἰς τὰ ἐπισκεπτήριά μου: Μπούμ-Μπούμ ἀκροβάτης, καὶ τακτικὸς ἰατρός τοῦ Παυλάκη!

(Jules Claretie)

...Κ...

Οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἐπιβλαβέστερον εἰς πᾶσαν κυβέρνησιν, ὅσον τὸ νὰ ποιῆ ὅτε μὲν τοῦτο ὅτε δ' ἐκεῖνο, σήμερον νὰ ὑπόσχεταί τι καὶ αὔριον νὰ τὸ ἀρνήται. "Ἀπαξ χαράξασα μίαν ὑδὸν, ὀφείλει νὰ πορευῆται ἐν αὐτῇ κατ' εὐθείαν καὶ ἀπαρεγκλίτως.

(Βίσημαρχ.)

Πῶς ἐργάζονται

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ

Ἡ ἔμπνευσις εἶνε λίαν ἰδιότροπος καὶ ἀσταθής. Αὐτοστιγμῆ δ' ὑφίσταται πολλὰς τροποποιήσεις. Σπάνιοί εἰσιν οἱ καλλιτέχναι, ὧν ἡ πρώτη διατύπωσις εἶνε ὀριστική.

Ὁ Μαγερμπέερ κατεβασάνιζεν ἀπαύστως τὸν δυστυχῆ Σκριβ, παντοῖας ἐπιφῆρων μεταβολὰς εἰς τὰ μελοδράματά του. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν ὁ Μασνὲ ὁμολογεῖ ὅτι εἶνε ὀχληρὸς συνεργάτης πρὸς τοὺς ποιητὰς τῶν *Λιμπρέτων* του. « Δὲν δύναμαι νὰ γράψω τὴν μουσικὴν ἐνὸς μελοδράματος ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, λέγει, πολλὰκις προσεπάθησα, ἀλλ' ἠναγκάσθη νὰ σταματήσω. Ἄνάγκη, οὕτως εἶπεν, νὰ γραφῆ τὸ μελοδράμα ἐπὶ τῆς μουσικῆς μου. »

Ὁ Βετχόβεν δὲν ἔπαυεν ἐπεξεργαζόμενος τὰς πρώτας αὐτοῦ ἔμπνεύσεις. Ἀνευρέθησαν πολλὰ βιβλία τῶν δαιμιῶν του ἐν αὐτοῖς δὲ καταφαίνεται ἡ βαθμιαία τῆς σκέψεως αὐτοῦ πορεία καὶ εἶνε λίαν περιεργὸν τὸ παρακολουθεῖν αὐτὴν δι' ὅλων ἐκείνων τῶν μαϊάνδρων. Γερμανὸς τις μουσικογράφος, ὁ Γουσταῦος Νόττεβοχμ, ἀφῆρσε πολλὰ ἔτη τοῦ βίου αὐτοῦ εἰς τὴν μελέτην καὶ τὴν δημοσίευσιν τῶν δοκιμῶν τούτων. Βλέπομεν δ' ἐν αὐτοῖς ὅτι ἡ μουσικὴ ἰδέα δὲν παρουσιάζεται πάντοτε εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ Βετχόβεν αὐτομάτως, δὲν ἀναθρώσκει διὰ μιᾶς πλήρης, ἀλλ' ἐκδηλοῦται ὑπὸ τὴν ἐνδελεχῆ τῆς διανοίας αὐτοῦ κατεργασίαν ἐν τῇ καλλονῇ, τῇ πρωτοτυπῇ καὶ τῇ ἀριότητι αὐτῆς. Ἐν τοῖς πολυτίμοις τούτοις τετραδίοις δύναται τις νὰ παρακολουθῆσθαι πάσας τὰς ἀποπείρας τοῦ μεγάλου μελοποιῦ. Ἡ οἰκογένεια τοῦ Μένδελσον κατέχει τὸ σχετικὸν πρὸς τὸν *Φιδέλιον*. Θὰ ἦτο εὐτύχημα εἰς τοὺς μουσουργοὺντας νὰ συνεβουλεύοντο πάντα τὰ δοκίμια τῶν ἐξόχων μουσικῶν, ἀλλὰ δυστυχῶς οὗτοι καταστρέφουσιν αὐτὰ μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἔργου.

Ὁ Μότσαρτ ὅμως οὐδὲ τόσον βραδέως, οὐδὲ τόσον δυσχερῶς παρήγεν. Ἐν τῷ ἀξιολόγῳ βιβλίῳ, ὑπὲρ ἔγραψε περὶ αὐτοῦ ὁ Βίλδερ, εὐρίσκομεν τὰ ἐξῆς περὶ τοῦ τρόπου τοῦ ἐργάζεσθαι τοῦ Μότσαρτ.

« Ἄμα ἤνοιγε τοὺς ὀφθαλμοὺς, τὸ δαιμόνιον καταλαμβάνεν αὐτόν. Ἐγειρόμενος τῆς κλίνης ἔτρεχεν εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον, παρευθὺς δὲ ἡ φαντασία αὐτοῦ ἐξηγείρετο μετὰ καταπληκτικῆς διαυγείας. Ἐν ᾧ ἐνεδύετο κατεῖχετο ὑπὸ τῆς ἐξάψεως τῆς ἐμπνεύσεως. Δὲν ἔμενεν οὐδὲ στιγμήν ἀκίνητος, ἔκρουε τὸν ῥυθμὸν διὰ τοῦ ποδὸς καὶ ἀπὸ τῆς τραπέζης του μετέβαιεν εἰς τὸ κλειδοκύμβαλον. Ὁ κρουεὺς του μᾶς διηγῆθη πόσον δύσκολος ἐργασία καθίστατο τὸ ζύρισμα